

JURE ŽAJA

MUZEJ GRADA ZAGREBA

OPATIČKA 20

PREDGOVOR

Činjenica da tragično crpi snagu iz biti — onemogućen, otkriva nam se kao duhovni pokrivač izložbe radova — stvaratelja Jure Žaje. Cjelokupni njegov interes usmjeren je prema ispitivanju odnosa između stvarnog, sadašnjeg, i onog potencijalno mogućeg — sutrašnjeg. Krajnje točke duhovnih stanja obuhvaćenih izložbenim radovima uvjetno bi mogli označiti pojmovima nemogućnost i mogućnost. Uklješten između tih dviju suprotnosti, intezivno doživljavajući prvu, naslućujući drugu, stvaratelj nam svojim djelom razotkriva društvom prikrivenu dimenziju bića. Čuvstvo koje je u nama izazvano ragledavanjem izložbe, još dugo nas obuzima, a možda nam se i znatno kasnije dogodi da nam u sjećanje, naizgled bezrazložno, prodru vizije njegovih skulptura. Potpuno iskreni dijalog voden na relaciji djelo — publika svojom sugestivnošću i potpunom uronjenošću u aktualnu problematiku, otkriva nam pitanja koje djelo postavlja kao naša neizgovorena pitanja.

Zračeci u materiji kondenziranom dramatičnošću njegovi radovi izazivaju osjetilno strujanje ideja, koje osjećamo kao nešto duboko intimno.

Punu životnost Žajinom djelu daje do hvalevrijednog nivoa dovedena skladnost između forme i spiritualnog momenta.

U pogledu odnosa umjetnikovog djela prema stvarnosti jasno je vidljiv negirajući, antitetički moment. Vidimo da je lucidno formulirana Adornova teza o umjetnosti kao društvenoj antitezi društvu koje se ne može samo iz sebe deducirati i u djelu Jure Žaje našla svoj puni smisao. Taj neafirmirajući moment u odnosu prema stvarnosti rezultat je mogućnosti dijalektičkog mišljenja koje svojom analitičnošću i ujedno sintetičnošću prodire u predmet, uklanjajući periferno i stvaralački se koncentrira na suštinsko. Između ostaloga upravo iz razloga shvaćanja čovjekove situacije danas, i iz razloga potpunog doživljaja sebe, Žajino djelo se na ovaj nedvojben način odredilo spram društvene zbilje.

Razgledavajući izložbu kao da nam se nameće odgovor na pitanje: „Što je čovjek danas?“ Odgovor stvaratelja do srži utopljen u stvarnost ne pokazuje nam današnjeg čovjeka kao Mikelandelovog, očišćenog od ideološkog, protegnutog prema vječno lijepom Davidu. Žaja nam baš suprotno otkriva, ne čovjekov ideal, već uznemirujuće stvarnog čovjeka, neautentičnog, usamljenog, uhvaćenog u birokratski mehanizam, zgnječnog,...

Očigledna angažiranost Žajinog djela nije rezultat izvana nametnutih čimbenika, već je rezultat njegove intelektualno-moralne zrelosti i shvaćanja o nužnosti angažiranja. Humanistička usmjerenost njegove angažiranosti i pored realističkog prikaza situacije, nosi u sebi topli dah nade. Apsurd u Žajinom djelu nema univerzalnu, svemirsku dimenziju, već je rezultat odnosa čovjek prema čovjeku, društva prema pojedincu. I upravo iz tog razloga Žajina nada nam se čini toliko bliskom.

Pored nedvojbenog prosvjeda kojim zrači umjetnikovo djelo, valja istaknuti da je upravo to djelo i nesumnjivi odgovor na pitanja za što se treba angažirati.

The fact that tragedy draws its strength from the impossibility of action — shows itself as a spiritual surrounding of exhibited works of art of Jure Žaja. His interest is directed towards the investigation of the relationship between the present reality and future potential. The final points of spiritual states represented in the exhibited works could be conditionally marked with concepts of possibility and impossibility. Trapped between those two opposites, with intensive experience of the first and the presentiment of the second, the artist reveals in his work dimension of humanity sheltered by society. The emotions evoked by seeing the exhibition last long, and it may happen that much later, for no apparent reason, the visions of his sculptures come to mind. Our unexpressed questions are suggested in this completely sincere dialogue between his artistic work and public.

The intense drama emanating from sculptures provokes a stream of ideas, which we feel as something deeply intimate.

Harmony between the form and the idea, brought to a praiseworthy level, gives full vitality to Žaja's work.

The artist shows a denying, antithetic attitude towards reality. We can see that Adorn's lucid thesis, that art is an antithesis to society found its sense in Jure Žaja's work. This non-affirmative relation towards reality is a result of dialectic thinking which analytically and synthetically penetrates into the object, removing what is peripheral and creatively concentrating on what is essential.

Just because of understanding the situation of man of today and a complete self-experience, Žaja's work is determined towards social reality.

On seeing the exhibition, a question is imposed upon us: «What is a man of today?» The artist's answer, deeply sunk into reality, does not show a contemporary man like Michelangelo's, purified of ideology, stretched towards the eternally beautiful David. On the contrary, Žaja shows us not the ideal man, but a disturbingly realistic man, unauthentic, lonely, caught in the mechanisms of bureaucracy, smashed...

The obvious engagement of Žaja's work is not a result of factors imposed from outside, but a result of his intellectual maturity and understanding of the inevitability of engagement.

The humanistic orientation of his engagement, in spite of its realistic review, brings a warm scent of hope. The absurd in Žaja's work does not have a universal, cosmic dimension, but comes as a result of the relation between man and man, between society and man. And just because of that, Žaja's hope is so close to us.

Beside a unique protest which emanates from artist's work, it should be emphasized that his work shows undoubtedly what one's engagement should be.

RADE PADOVANI

BIOGRAFSKI PODACI

Jure Žaja rođen je 19. travnja 1944. u Aržanu. Srednju školu i Akademiju likovnih umjetnosti završio je u Zagrebu. Živi i radi u Zagrebu.

Adresa
Jure Žaja
Zmajevac 8
Telefon 34825

VAŽNIJE GRUPNE IZLOŽBE

- 1964 Omladinska nagrada grada Splita za grafiku
- 1964 Izložba Sedmorice Split foto klub
- 1971 6 zagrebački salon
- 1974 9 zagrebački salon
- 1975 Izložba Šestorice Omladinski klub Zagreb

Jure Žaja was born in Aržan, on April 19, 1944. He graduated high school and Academy of Arts in Zagreb. He lives and works in Zagreb.

IMPORTANT GROUP EXHIBITIONS:

- 1964 Youth Award of the town of Split for Graphics
- 1964 Exhibition of seven authors Split, Photo Club
- 1971 Zagreb Salon
- 1974 Zagreb Salon
- 1975 Exhibition of six authors Youth Club Zagreb

ジュロ・ジヤリヤ

一九四四年四月十九日

ユーゴスラヴィヤのアルジュンに生まれ
ザグレブの高校 芸術アカデミーと
卒業後 ザグレブに在住 — 芸術
活動も続けらる

住所 Mr. Jure Žaja

41000 Zagreb

Ulica Zmajevac 8

電話 041 34 825

POPIS FOTOGRAFIJA U KATALOGU

1. PORTRET AUTORA (FOTOGRAFIJA)
2. CRTEŽ ADAMA I EVE
(IZ CIKLUSA ADAM I EVA)
3. KRALJ
4. KRALJICA
5. REVOLUCIJA
6. ONA
7. SRĐA ZLOPOGLEDA
8. DJEVOJKA IZ KAFIĆA
9. PERSPEKTIVA
10. SFINGA
11. POLJUBAC
12. MALI MUDRAC

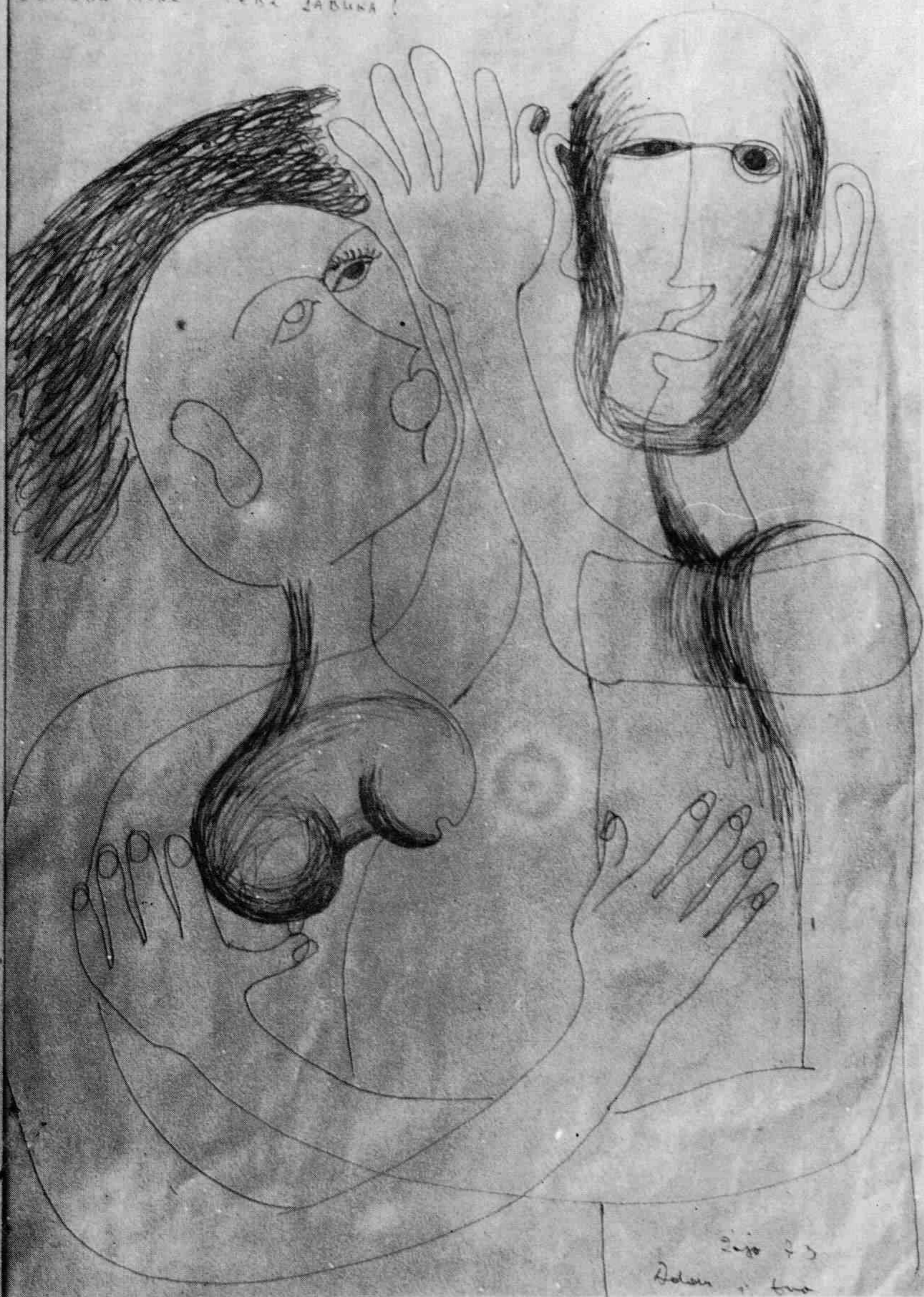
INDEX OF PHOTOGRAPHS:

1. THE PORTRAIT OF THE AUTOR
2. THE DRAWING OF ADAM AND EVE
(FROM THE CYCLE OF ADAM AND EVE)
3. THE KING
4. THE QUEEN
5. REVOLUTION
6. SHE
7. SRĐA ZLOPOGLEDA
8. A GIRL FROM THE CAFE
9. THE PROSPECTIVE
10. THE SPHYNX
11. A KISS
12. A LITTLE WISE MAN

Fotografija autora

IZMEDU MENE I TEBE JABUKA!

Fotografija crteža

21. 11. 43
Belen i Lina

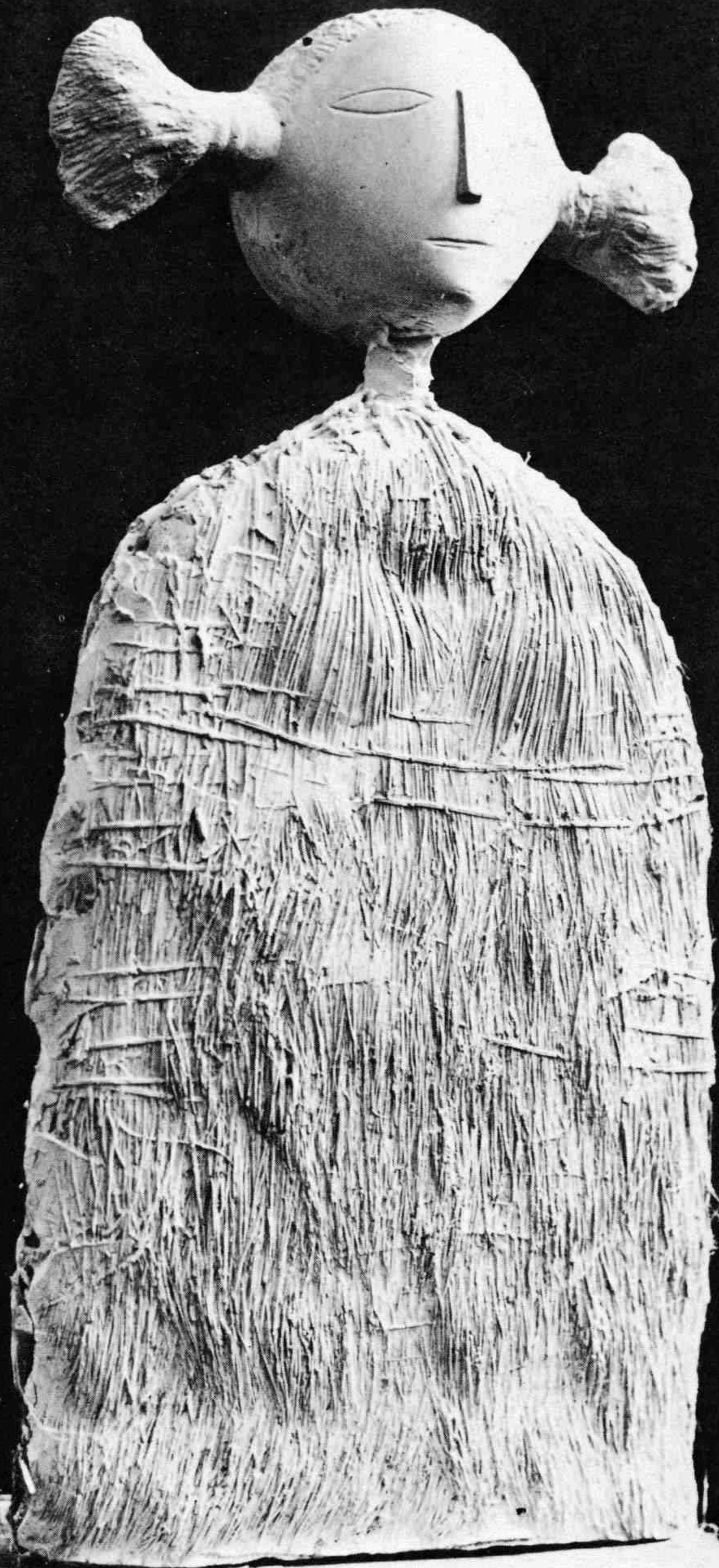
Kralj

Kraljica

Revolucija

Ona

Srda zlopogleda

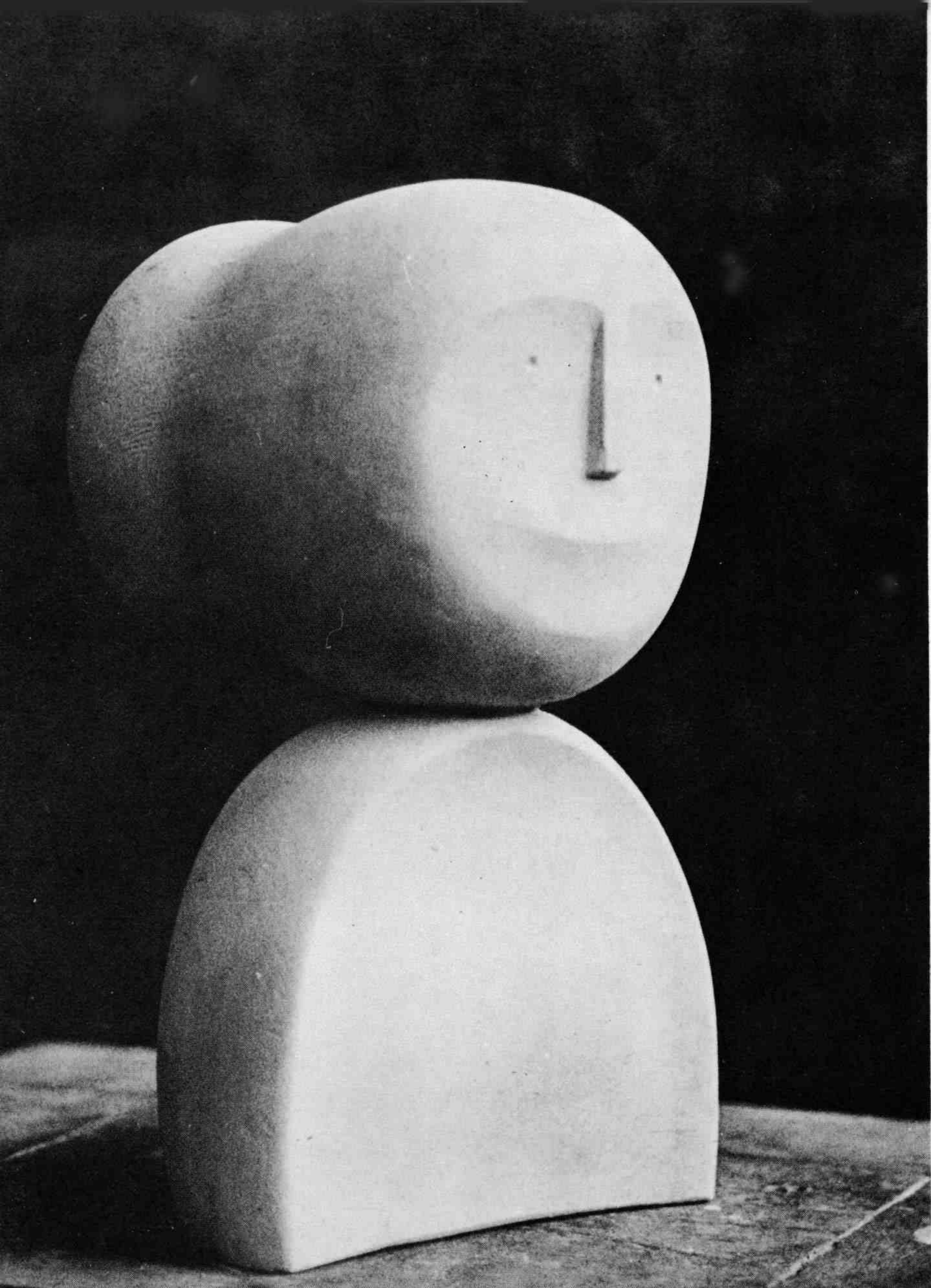

Djevojka iz kafića

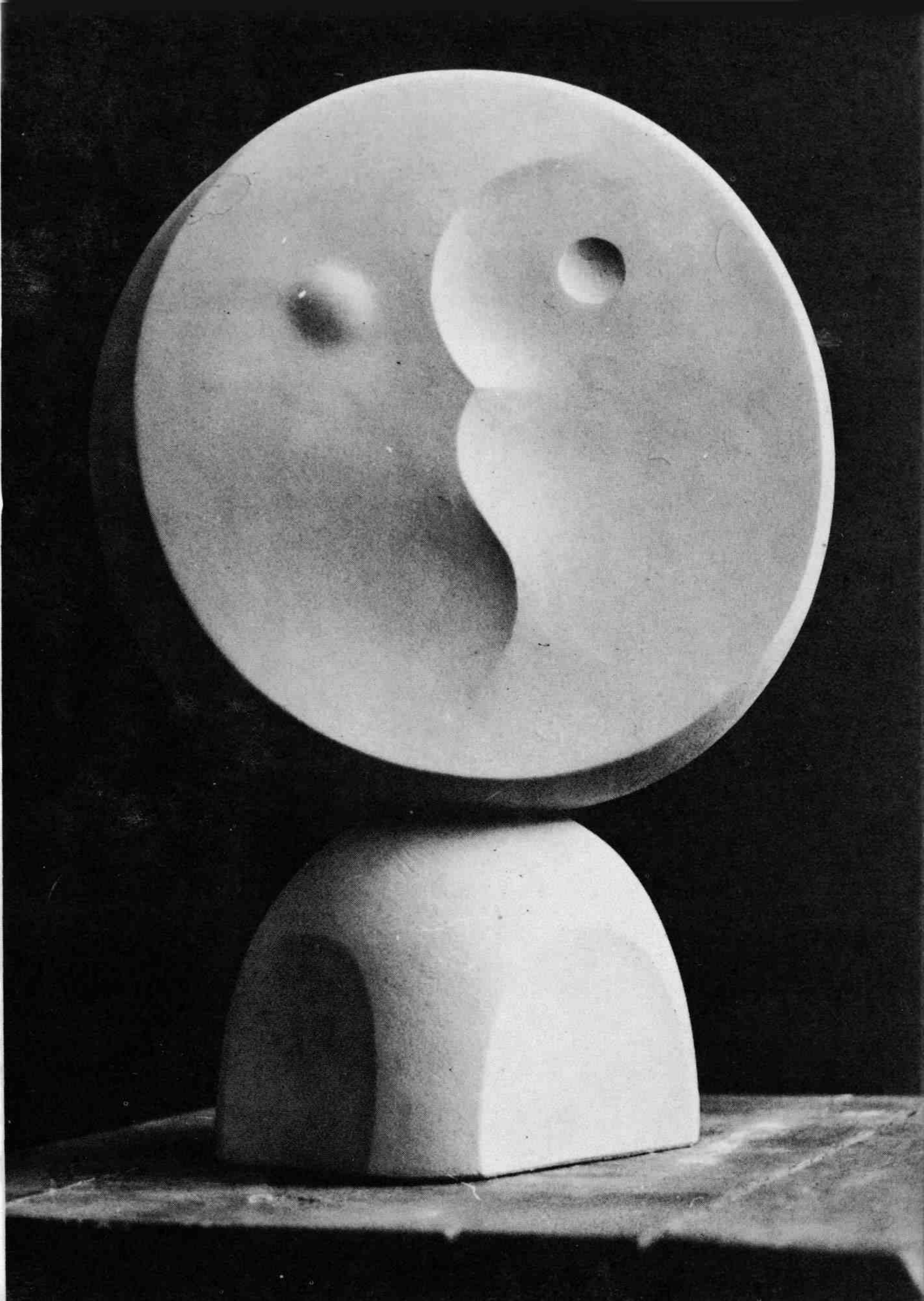
Perspektiva

Sfinga

Poljubac

Mali mudrac

KATALOG

KAMEN

OBITELJ 77 × 80
PERSPEKTIVA 53 × 67
PERSPEKTIVA 54 × 40
GLAVA BUDE 43 × 48
ŽENSKO POPRSJE 34 × 43
POLJUBAC 43 × 32
EMBRII 20 × 30
DIJABOLIK 27 × 20
SFINGA 27 × 17
DJEVOJKA IZ KAFIĆA 40 × 17

BRONZA

KRALJ 75 × 45
KRALJICA 63 × 40
REVOLUCIJA 72 × 42
ONA 40 × 24
GLAVA ŽENE 25 × 18
SRĐA ZLOPOGLEDA 26 × 15
DJEVOJKA JUGEND SPORT 40 × 27

DRVO

DJEVOJKA S KEČKICAMA 73 × 34
ONI 60 × 30

ROSTFRAI

SUNCE 32 × 25

GIPS

SKICA I 25 × 16
SKICA II 25 × 16
SKICA III 27 × 20

DESET CRTEŽA IZ CIKLUSA ADAM I EVA

CATALOGUE

STONE

FAMILY 77 × 80 Vrapčanac
PROSPECTIVE 53 × 67 Vrapčanac
PROSPECTIVE 54 × 40 Vrapčanac
BUDDHA'S HEAD 43 × 48 Brački
BUST 34 × 43 Vrapčanac
A KISS 43 × 32 Bihacit
EMBRYO 20 × 30 Vrapčanac
DIABOLIC 27 × 20 Brački
SPHINX 27 × 17 Bihacit
GIRL FROM THE CAFE 40 × 17 Vrapčanac

BRONZE

THE KING 75 × 45
THE QUEEN 63 × 40
REVOLUTION 72 × 42
SHE 40 × 24
GIRL'S HEAD 25 × 18
SRĐA ZLOPOGLEDA 26 × 15
JUGEND SPORT GIRL 40 × 27

WOOD

GIRL WITH CHAMPIGNONS 73 × 34
THEY 60 × 30

ROSTFREI

SUN 32 × 25

PLASTER

SKETCH I 25 × 16
SKETCH II 25 × 16
SKETCH III 27 × 20

TEN DRAWINGS FROM THE CYCLE ADAM
AND EVE.

Fotografija:
Siniša Knaflec
Predgovor:
Rade Padovan
Prijevod na engleski:
Jasenska Golub
Prijevod na japanski:
Shoichi Machida
Oprema kataloga:
Jure Žaja

Photographs:
Siniša Knaflec
Foreword:
Rade Padovan
English translation:
Jasenska Golub
Japanese translation:
Shoichi Machida
German Translation:
Catalogue design:
Jure Žaja

U Zagrebu od 20. studenog do 5. prosinca 1975.